

VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIA

OPETUSSUUNNITELMA 2010

OPPILAITOKSEN YHTEINEN OSA

Sisälllys

1	JOHDANTO	3
2	VANTAAN AMMATTIOPISTON ARVOT JA TOIMINNAN KEHITTÄMISSTRATEGIAT.....	3
	2.1 Arvot	3
	2.2 Toiminnan perustana oleva käsitys ihmisestä, oppimisesta ja tiedosta.....	4
3	KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	5
4	KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN.....	6
	4.1 Opetuksen järjestämismuodot.....	6
	4.2 Työpaikoilla tapahtuvan oppimisen järjestäminen.....	7
	4.3 <i>Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa</i>	7
	4.4 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	8
	4.5 Yhteisöllisyyden vahvistaminen.....	8
5	TUTKINNON SUORITTAMISEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN	9
	5.1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisessa peruskoulutuksessa.....	9
	5.2 <i>Henkilökohtaistaminen aikuiskoulutuksessa</i>	9
	5.3 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	9
6	OPISKELIJAN OHJAUS- JA TUKIPALVELUT.....	10
	6.1 <i>Ohjaus- ja tukitoiminnan tavoitteet ja järjestäminen</i>	10
	6.2 Opiskeluhyvinvointi.....	11
	6.3 Erityisopetuksen järjestäminen.....	11
7	AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS (AMMATTISTARTTI) 12	
8	MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS	12
9	OPISKELIJAN ARVIOINTI.....	13
	9.1 <i>Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa</i>	14
	9.2 Opiskelijan arviointi aikuiskoulutuksessa	14
	9.3 <i>Arvosanasta päättäminen</i>	15
	9.4 Arvioinnin oikaisu ja opintosuoritusten uusiminen.....	16
	9.5 Todistukset.....	16
10	HENKILÖSTÖN AMMATTIT Aidon KEHITTÄMINEN.....	17
11	KOULUTUKSEN ITSEARVIOINTI	17

1 JOHDANTO

Vantaan ammattiopisto Varia on Vantaan kaupungin sivistystoimen alaisuudessa toimiva ammatillinen oppilaitos. Varian tehtävänä on järjestää nuorille ja aikuisille ammatillista koulutusta Vantaan ja sen lähialueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeita sekä jatko-opintokelpoisuutta vastaavasti. Koulutustehtävänä on myös perusopetuksen lisäopetuksen sekä ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen järjestäminen osana koulutustakuun toteutumista. Toiminnassa huomioidaan myös oppilaitoksen työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä. Tässä oppilaitoksen opetussuunnitelman yhteisessä osassa käsitellään koko oppilaitoksen toimintaa koskevia linjauksia.

Opetusministeriön päättämän koulutuksenjärjestämisluvan mukaan Vantaan ammattiopistossa järjestetään nuorisoasteen ammatillista koulutusta ja näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta. Vantaan ammattiopistolla on erityisenä koulutustehtävänä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestäminen sekä englanninkielisen hotelli-, ravintola- ja cateringalan perustutkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen. Vantaan ammattiopisto voi järjestää kotiitalousopetusta myös muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta sekä valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta. Lisäksi Vantaan ammattiopistossa voidaan antaa kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta. Ammatillisen peruskoulutuksen vuotuinen kokonaisopiskelijamäärä on enintään 2710 opiskelijaa. Aikuiskoulutuksen opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain.

Opetussuunnitelman yhteinen osa perustuu ammatillista koulutusta ja aikuiskoulutusta koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Säädösten mukaan koulutuksen järjestäjä hyväksyy koulutusta varten opetussuunnitelman, jonka tulee perustua Opetushallituksen päättämien ammatillisten perustutkintojen ja näyttötutkintojen perusteisiin (L 630/1998, 13§). Koulutuksen järjestäjän laatimaan opetussuunnitelmaan tulee sisällyttää kaikkia koulutusaloja ja tutkintoja varten yhteinen osa ja tutkinnoittain eriytyvät osat. Perusopetuksen lisäopetusta, kotiitalousopetusta, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta sekä kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta varten Variassa on erillinen opetussuunnitelma.

Vantaan sivistystoimen johtosäännön mukaan Vantaan opetuslautakunta hyväksyy ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman yhteisen osan ja opetuslautakunnan alainen jaosto hyväksyy tutkintokohtaiset opetussuunnitelmat. Tutkintokohtaisiin opetussuunnitelmiin sisältyy lautakunnan hyväksymä opetussuunnitelman yhteinen osa.

2 VANTAAN AMMATTIOPISTON ARVOT JA TOIMINNAN KEHITTÄMISSTRATEGIAT

Vantaan kaupungin visiona on olla kansainvälisen metropolin ytimessä vetovoimainen työn ja yritysten kasvupaikka, joka tuottaa turvallista arkea yhteisvastuullisesti, asukkaitaan kuunnellen, monikulttuurisuudesta ammentaen ja ympäristövastuuta kantaen. Vantaan ammattiopisto Varia edistää osaltaan tämän tavoitteen toteutumista järjestämällä korkeatasoista, työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtevää ammatillista koulutusta ottaen samalla huomioon opiskelijoiden tavoitteet.

Vantaan ammattiopisto Varian visio

Vantaan ammattiopisto Varia on monialainen, vetovoimainen, uudistuva sekä monimuotoisia oppimisympäristöjä hyödyntävä ja kehittävä, työelämään ja jatko-opintoihin valmistava oppimiskeskus.

Toiminta-ajatus

Vantaan ammattiopisto Varian tavoitteena on, että opiskelijat kehittyvät alansa ammattilaisiksi työelämän tarpeisiin ja jatko-opiskeluun sekä kehittyvät aiempaa parempia elämänhallinnan ja elinikäisen oppimisen taitoja omaaviksi aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Toimintaa ohjaavana periaatteena on ammatillisessa peruskoulutuksessa "tekemällä taitajaksi" ja aikuiskoulutuksessa "osuvasti oppimalla työelämän mestariksi".

2.1 Arvot

Vantaan ammattiopisto Varian henkilöstön toimintaa ohjaavat Vantaan kaupungin yhteiset arvot, jotka toteutuvat sen järjestämässä koulutuksessa seuraavasti.

Toimintaa ohjaavat arvot

- Innovatiivisuus
- Kestävä kehitys
- Yhteisöllisyys

- Innovatiivisuus

Vantaan ammattiopiston toimintaa ohjaavana periaatteena on jatkuva oppiminen ja uudistuminen. Uudistuminen tarkoittaa toimintamallien ja -tapojen jatkuvaa kehittämistä sekä innovatiivisia työtapoja sekä elinikäisen oppimisen- ja ongelmanratkaisutaitojen kehittämistä. Opiskelijoiden erilaiset tarpeet otetaan huomioon koulutusta järjestettäessä ja kehitettäessä.

- Kestävä kehitys

Oppilaitoksen toiminnan läpäisevänä periaatteena on suvaitsevaisuus sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävällä tavalla toimiminen, joka tarkoittaa mm. ympäristöä vähemmän kuormittaviin tuotanto- ja kulutustottumuksiin siirtymistä, energian säästöä ja energiatehokasta toimintaa. Oppilaitos on mukana Vantaan kaupungin yhteisessä Ekotukitoiminnassa, jonka tavoitteena on ympäristövas- tuullisuuden lisääminen kaupungin työyhteisöissä. Ekotukitoiminnan avulla ympäristöasiat integroituvat osaksi työpaikan arkea. Ympäristön huomioonottava ekotukitoiminta näkyy mm. jätteiden synnyn ehkäis- ynä, jätteiden lajitteluna, energiansäästönä sekä ympäristöä säästävinä hankintoina ja liikkumisena.

Kestävän kehityksen sosiaalisella ja kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisuutta ja tasa- arvoa yhteiskunnan jäsenten kesken, jotka mahdollistavat kulttuurien säilymisen ja kehittymisen sukupol- velta toiselle sekä ihmisten vapaan henkisen toiminnan ja eettisen kasvun. Toiminta sisältää myös suvait- sevaisuuden ja erilaisuuden hyväksymisen, joka mahdollistaa henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ja luon- teenpiirteiltään erilaisten ihmisten toimimisen yhdessä.

Oppilaitoksen taloudellista toimintaa ohjaavat pitkän tähtäimen strategiset tavoitteet, joihin perustuvat ly- hyemmän aikavälin suunnitelmat ja toimenpiteet. Oppilaitos hyödyntää käytössä olevat resurssit tehok- kaasti ja toimii tuloksellisesti.

- Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyden kehittämisen tavoitteena on edistää opiskelijoiden ja oppilaitoksessa työskentelevien avointa vuorovaikutusta ja osallistumista yhteisen toiminnan kehittämiseen. Opiskelijoita kannustetaan tu- kemaan toistensa opiskelua ja työskentelyä sekä hakemaan tarvittaessa apua ongelmatilanteissa. Opetuk- sen järjestämisessä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen osallistumiseen ja muiden esittämien mielipiteiden kunnioittamiseen. Oppilaitoksessa työskentelevillä ja opiskelevilla on mahdollisuus tulla kuulluksi itseään ja työyhteisöään koskeissa asioissa. Opiskelijoille järjestetään rehtori- tapaaminen vähintään kerran vuodessa. Lisäksi opiskelijakunnan edustajaa kuullaan nuorisokoulutuksen johtoryhmässä vähintään kerran vuodessa.

Vantaan ammattiopisto Varia on avoin, luotettava ja arvostettu työpaikka ja yhteistyökumppani. Variassa vuorovaikutus ja tiedon välittäminen opettajien, opiskelijoiden ja muun henkilökunnan välillä on avointa ja vastavuoroista. Oppilaitosta kehitetään yhdessä sidosryhmien kanssa.

2.2 Toiminnan perustana oleva käsitys ihmisestä, oppimisesta ja tiedosta

Vantaan ammattiopisto Varian toiminta perustuu ihmiskäsitykseen, jonka mukaan ihminen on jatkuvasti kehittyvä, oppiva, tiedonhalui- nen ja sosiaalinen. Oppiminen käsitetään aktiivisena prosessina, jossa oppija käsittelee uusia havaintoja, kokemuksia ja tietoja aikaisemmin muodostuneiden tietorakenteidensa ja ajatteluprosessiensa perus- teella. Sen keskeisinä tekijöinä ovat myönteinen suhtautuminen op-

Ihminen on

- jatkuvasti kehittyvä ja oppiva
- tiedonhaluinen ja sosiaalinen.

Oppiminen on

- aktiivinen prosessi
- yhteistyötä muiden kanssa
- elinikäinen prosessi.

Tieto on

- jatkuvasti muuttuvaa, tarkentuvaa ja uudelleen rakentuvaa.

pimiseen, tiedon käsittelytaidot, omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunteminen ja hyvä itsetunto. Oppiminen edellyttää vuorovaikutusta ympäristön ja siinä toimivien ihmisten kanssa. Osaaminen rakentuu tiedoista, taidoista, asenteista ja kokemuksista.

Nopeasti muuttuvassa maailmassa myös tieto on jatkuvasti muuttuvaa, tarkentuvaa ja uudelleen rakentuvaa. Koulutuksessa opiskelijan omaksuman tiedon tulee olla ammatillista osaamista ja yksilön kehitystä tukevaa. Koska tiedon määrä kasvaa nopeasti ja erilaisia tiedonlähteitä on entistä runsaammin, opetuksessa korostuu tiedon kriittinen ja refleктоiva tarkastelu sekä uuden tiedon luominen oppimista edistävällä tavalla.

Ammatillinen oppiminen on prosessi, jossa tiedot ja taidot kehittyvät teoreettisen ja käytännöllisen tiedon sekä kokemusten kautta. Kehittyminen ilmenee kykyä havainnoida, ymmärtää ja toimia erilaisissa tilanteissa aiempaa paremmin, nopeammin ja kokonaisvaltaisemmin. Tavoitteena on, että opiskelija kehittyi hallitsemaan paremmin myös omaa toimintaansa ja oppimistaan tietoisesti ja tavoitteellisesti.

Aikuiskoulutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota aikuiseen oppijana ja hänen elämäntilanteeseensa. Koulutuksessa henkilö syventää ja laajentaa ammattiosaamistaan sekä kehittää välineitä oman osaamisensa arvioimiseen ja kehittämiseen.

3 KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Ammatillisen peruskoulutuksen tärkeimpänä tavoitteena on opiskeltavan ammattialan perustietojen ja -taitojen sekä jatko-opintokelpoisuuden saavuttaminen ja niiden avulla työllistyminen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi sekä antaa opiskelijoille harrastusten ja persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Kaiken koulutuksen tavoitteena on myös tukea elinikäistä oppimista.

Tavoitteena

- Persoonallisuuden monipuolinen kehittäminen
- Elinikäisen oppimisen tukeminen
- Ammatillisten tietojen ja taitojen kehittäminen
- Työ- ja elinkeinoelämässä tarvittavan osaamisen turvaaminen

Elinikäisen oppimisen avaintaidot ja koulutuksen erityispainotukset

Elinikäisen oppimisen avaintaidoilla tarkoitetaan valmiuksia, joita tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa selviytymisessä. Ne lisäävät kaikilla aloilla tarvittavaa ammattisivistystä ja kansalaisvalmiuksia, ja niiden avulla opiskelijat/tutkinnon suorittajat pystyvät seuraamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia muutoksia ja toimimaan muuttuvissa oloissa. Niillä on myös suuri merkitys yksilön elämän laatuun ja persoonallisuuden kehittämiseen.

Ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteiden mukaisia elinikäisen oppimisen avaintaitoja ovat oppiminen ja ongelmanratkaisu, vuorovaikutus- ja yhteistyö, ammattietiikka, terveys, turvallisuus sekä toimintakyky, aloitekyky ja yrittäjyys, kestävä kehitys, estetiikka, viestintä- ja mediaosaaminen, matematiikka ja luonnontieteet, teknologia ja tietotekniikka, aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit. Elinikäisen oppimisen avaintaidot arvioidaan tutkintokohtaisten toimeenpanosuunnitelmien mukaisesti muun arvioinnin yhteydessä.

Kaikkia tutkintoja koskevat painotukset

- Kansainvälisyys
- Teknologia- ja tietotekniikka osaaminen
- Työkyky- ja terveysosaaminen
- Yrittäjyys

Vantaan ammattiopisto Varian kaikkia ammatillisia perustutkintoja koskevia yhteisiä erityispainotuksia ovat kansainvälisyys, teknologia- ja tietotekniikkaosaamiseen sekä työkykyyn ja terveyteen liittyvän osaamisen kehittäminen. Kansainvälisyyden kehittämiseksi kaikille opiskelijoille järjestetään mahdollisuus kehittää valmiuksiaan toimia kansainvälisessä toimintaympäristössä. Riittävät valmiudet omaavilla opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa osana tutkintoon sisältyviä opintoja vähintään yksi kansainvälinen työssäoppimistä tai opintojakso. Tietotekniikkaosaamisen varmistamiseksi jokaiseen tutkintoon sisällytetään tietokoneen käytön peruskoulutus. Kaikille opiskelijoille tarjotaan myös mahdollisuus verkko-opiskeluun sisällyttämällä kaikkiin tutkintoihin vähintään yksi opintojakso verkossa ja hyödyntämällä verkko-opetusta muiden opetusmenetelmien tukena. Työkykyyn liittyvän osaamisen kehittämiseksi kaikille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa osana tutkintoon sisältyviä opintoja ammattiosaajan työkykyoppi sekä perusensiapu-koulutus. Yrittäjyysosaamisen kehittämiseksi kaikkiin koulutuksiin sisällytetään taloudellisen ajattelun ja taloudellisen toiminnan periaatteen näkökulma.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutuksen tehtävänä on toteuttaa räätälöityjä ja työelämälähtöisiä koulutusratkaisuja yrityksille ja yhteisöille. Niillä pyritään turvaamaan osaavan työvoiman saatavuus ja parantamaan yritysten osaamista. Tavoitteena on järjestää jokaiselle aikuisopiskelijalle henkilökohtaisesti merkityksellinen ja mielekäs oppimiskokemus, joka vahvistaa aikuisopiskelijan ammattiosaamista ja -identiteettiä. Aikuiskoulutuspalveluiden järjestämisessä huomioidaan ja tuetaan myös monikulttuurisuutta.

4 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Vantaan ammattiopisto Varia järjestää suomenkielistä ammatillista peruskoulutusta, näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta ja näyttötutkintoja. Ammatillista peruskoulutusta järjestetään kulttuurin-, tekniikan- ja liikenteen-, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan sekä sosiaali- ja terveystieteiden koulutusaloilla. Variassa on mahdollisuus suorittaa myös kaksoistutkinto.

Ammatillisena aikuiskoulutuksena järjestetään perustutkintoon, ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä muuta ammatillista lisäkoulutusta. Periaatteena on, että koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan tutkintoa suoritettaessa. Koulutus suunnitellaan yhteistyössä tietopuolisen kouluttajan, yrityksen ja opiskelijan kanssa niin, että tietopuolisten opintojen järjestäminen rajoittuu Variassa edellä mainittuihin koulutusaloihin.

Varia järjestää erityisenä koulutustehtävänä maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta (MAVA) sekä englanninkielistä hotelli-, ravintola- ja cateringalan perustutkintoon valmistavaa koulutusta, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta (Ammattistartti), valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta, kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta sekä lyhytkestoista ammatillista täydennyskoulutusta. Lisäksi voidaan järjestää kotitalousopetusta myös muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena (Talousskoulu).

- Varian järjestämä koulutus
- Ammatillinen peruskoulutus
 - Näyttötutkintoon valmistava koulutus
 - Oppisopimuskoulutus
 - Perusopetuksen lisäopetus
 - MAVA
 - Ammattistartti
 - Kahden tutkinnon suorittaminen
 - Valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus
 - muu lisä- ja täydennyskoulutus

4.1 Opetuksen järjestämis muodot

Opetus järjestetään Vantaan ammattiopisto Variassa lähi-, etä-, monimuoto ja verkko-opetuksena.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa oppilaitoksessa tapahtuva tietojen ja taitojen opetus järjestetään pääsääntöisesti lähiopetuksena. Lähiopetus järjestetään siten, että se tukee koko tutkinnon suorittamista. Lähiopetuksessa nuorten opinnot sisältävät noin 10 tuntia/opintoviikko itsenäistä opiskelua, esimerkiksi tehtäviä. Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa määritellään tarkemmin tutkinnonosien suorittaminen sekä niiden opetusjärjestelyt. Verkko-opetus järjestetään siten, että jokaisella ammatillista perustutkintoa suorittavalla opiskelijalla on mahdollisuus opiskella vähintään yhteen tutkinnonosaan kuuluvia opintoja verkossa. Lisäksi verkko-oppimisympäristöä hyödynnetään työssäoppimisessa sekä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa.

Näyttötutkintoon valmistava koulutus rakennetaan asiakaslähtöisesti ja ottaen huomioon opiskelijoiden aikaisempi osaaminen ja opiskelumahdollisuudet. Aikuisten näyttötutkintoon valmistava koulutus järjestetään pääsääntöisesti monimuoto-opetuksena. Lähi- ja etäopetusta järjestetään tarvittaessa, erityisesti ammatillisiin perustutkintoihin valmistavissa koulutuksissa. Verkko-opetusta hyödynnetään erityisesti muilta koulutuksenjärjestäjiltä ostettavien opintojen järjestämisessä sekä ammatillisten perustutkintojen tietopuolisessa opetuksessa.

Muu kuin tutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus koulutus järjestetään pääasiassa monimuoto-opetuksena.

Maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, englanninkielinen hotelli-, ravintola- ja cateringalan perustutkintoon valmistava koulutus, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus sekä kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutus järjestetään kokonaan lähiopetuksena.

4.2 Työpaikoilla tapahtuvan oppimisen järjestäminen

Työssäoppiminen ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatilliseen peruskoulutukseen kuuluva työssäoppiminen on työpaikoilla tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua, jonka laajuus on vähintään 20 opintoviikkoa. Tavoitteena on, että opiskelija oppii työpaikalla osan tutkintoon kuuluvasta ammattitaidosta sekä saa yleisiä valmiuksia työelämää ja elinikäistä oppimista varten. Tavoitteena on, että työssäoppimisjaksot ovat ammatinhallinnan kehittymisen kannalta riittävän pitkiä. Opintojen alussa jaksot voivat olla lyhyitä, mutta tietojen ja taitojen kartuttua kestojaan pidempiä, jotta opiskelija saa tilaisuuden oppia kokonaisuuksia ja ottaa vastuuta työtehtävistään.

Työssäoppiminen

- Ammatillisissa perustutkinnoissa vähintään 20 opintoviikkoa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua työpaikoilla
- Perustuu oppilaitoksen ja työpaikan väliseen sopimukseen
- Suoritetaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti

Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa määritellään työssäoppimisjaksoiden sisällöt sekä niiden sijoittuminen. Lähtökohtana on, että oppilaitoksessa ja työpaikoilla tapahtuva oppiminen täydentävät toisiaan tutkinnon osassa vaadittavan ammattitaidon saavuttamisessa. Poikkeustapauksessa ja erittäin painavista syistä työssäoppiminen voidaan toteuttaa oppilaitoksen harjoitusyrityksessä tai vastaavin järjestelyin.

Työssäoppimisen järjestäminen perustuu Vantaan ammattiopisto Variassa oppilaitoksen ja työnantajan väliseen sopimukseen. Työssäoppiminen järjestetään siten, että opiskelija ei ole työsuhteessa työnantajaan. Tällöin hän on oikeutettu saamaan opintotuen ja opintososiaaliset etuudet, kuten ruokailun ja mahdollisia matkakustannuskorvauksia. Erikseen sovittaessa työssäoppiminen voidaan toteuttaa myös työsopimussuhteessa.

Vantaan ammattiopisto Variassa työssäoppimista ohjaava opettaja vastaa työssäoppimisen käytännön suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Ohjaava opettaja vastaa myös siitä, että opiskelija saa riittävästi ohjausta ja opetusta työssäoppimisjakson aikana sekä siitä, että kaikki osapuolet ovat tietoisia työsuojeluun, tapaturmiin ja vahingonkorvauksiin liittyvistä vastuista ja vakuutuksista. Riittävän ohjauksen ja opetuksen takaamiseksi ohjaava opettaja tekee jokaisen työssäoppimisjakson aikana muun ohjauksen ja opetuksen lisäksi opiskelijaa kohden vähintään kaksi ohjauskäyntiä.

Työssäoppimisen arviointi toteutetaan Vantaan ammattiopistossa pääsääntöisesti ammattiosaamisen näyttöjen yhteydessä. Ne työssäoppimisjaksolla opiskeltavat ammattitaidon osa-alueet, jotka eivät ilmene ammattiosaamisen näytössä, arvioidaan erillisellä työssäoppimisen arvioinnilla. Työssäoppimisen aikana osoitettu osaaminen vaikuttaa niiden ammatillisten tutkinnonosien arviointiin, joihin työssäoppiminen sisältyy.

Tarkemmat ohjeet ammatilliseen peruskoulutukseen liittyvän työssäoppimisen järjestämiseen on määritelty erillisissä ohjeissa.

Työssä oppiminen aikuiskoulutuksessa

Ammatilliseen aikuiskoulutukseen kuuluvan työssä oppimisen määrää ei ole määritelty säädöksissä. Aikuiskoulutuksen luonteeseen kuitenkin kuuluu, että merkittävä osa ammattitaidon kehittymisestä tapahtuu työpaikoilla. Esimerkiksi oppisopimuskoulutukseen liittyvä aikuisten työssä oppiminen kattaa oppisopimusopiskelusta noin 80 %.

Työssä oppimisen tavoitteet, sisällöt ja vastuut määritellään opiskelijan ammatillisessa kehityssuunnitelmassa.

4.3 Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

Vantaan ammattiopisto Varia osallistuu Vantaan toisen asteen oppilaitosten yhteistyöhön tarjoamalla vantaalaisille lukioille omia opintojaksojaan ja järjestämällä omille ammatillista perustutkintoa suo-

Opintoja voi suorittaa myös mm.

- päivä- ja aikuislukioissa
- virtuaalisissa etälukioissa
- kansalaisopistoissa
- muissa ammattiopistoissa.

rittaville opiskelijoilleen mahdollisuuden osallistua lukioiden kursseille ja kahden tutkinnon suorittamiseen.

Ammatillista perustutkintoa suorittavat opiskelijat voivat suorittaa erikseen sovittaessa myös muiden koulutuksenjärjestäjien tarjoamia ammatillisia valinnaisia, ammattitaitoa täydentäviä, ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä ja vapaasti valittavia tutkinnonosia.

Valittaessa opintoja toisesta oppilaitoksesta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- opiskelija voi valita yksittäisiä opintoja, tutkinnonosia tai suorittaa kaksi tutkintoa,
- opetusjärjestelyissä noudatetaan opetuksen järjestävän oppilaitoksen suoritusohjeita,
- valinnat toisen oppilaitoksen opintoihin tehdään oman oppilaitoksen opinto-ohjaajan kautta. Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä opintojen käytännön järjestelyihin liittyvissä asioissa.

Yksittäisten opiskelijoiden kahteen tutkintoon tähtäävän koulutuksen ammatillisen perustutkinnon osuus järjestetään muun ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä. Lukio-opinnot järjestetään ko. lukion opetusjärjestelyiden mukaisesti. Jos saman opintoalan kaksoistutkinto-opiskelijoista muodostuu ryhmä, jonka opetus voidaan järjestää taloudellisesti, heille lukio-opinnot järjestetään ryhmäkohtaisesti.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutuksessa yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tehdään siten, että aikuiskoulutus- ja oppisopimuspalvelut hankkii asiakaslähtöisesti ja tapauskohtaisesti koulutusta paitsi ammattiopiston sisältä, myös muilta koulutuksen järjestäjiltä. Ammattiopisto tarjoaa koulutusta muille koulutuksen järjestäjille resurssien puitteissa.

4.4 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Vantaan ammattiopisto Varian ja huoltajien välisen yhteistyön tavoitteena on edistää opiskelijan hyvinvointia ja tukea hänen opiskeluedellytyksiään. Oppilaitos tiedottaa huoltajille opintojen tavoitteista, oppilaitoksen toimintakulttuurista sekä opiskelijan hyvinvointiin ja opintoihin liittyvistä asioista muun muassa kotiväenilloissa ja kaikille opiskelijoille jaettavassa oppaassa. Opiskelijoilla ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajilla on mahdollisuus seurata opintojen etenemistä opiskelijahallinto-ohjelman kautta. Täysi-ikäisten opiskelijoiden vanhemmat voivat seurata opintojen etenemistä opiskelijan luvalla.

Vantaan ammattiopisto Variassa täysi-ikäisten opiskelijoiden kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö painottuu opiskelijoiden elämäntilanteiden huomioimiseen henkilökohtaisten ammatillisten kehityssuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa.

4.5 Yhteisöllisyyden vahvistaminen

Vantaan ammattiopisto Variassa opiskelevilla ammatillista perustutkintoa suorittavilla opiskelijoilla on mahdollisuus perehtyä paikalliseen kulttuuriperintöön vapaasti valittavissa opinnoissa sekä Vantaan kaupungin tarjoamien palveluiden ja harraste ym. toiminnan kautta. Yhteisöllisyyden vahvistamiseksi Vantaan ammattiopistoon ammatilliseen peruskoulutukseen tulevien opiskelijoiden ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota ensimmäisten opintoviikkojen aikana. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan myös järjestämällä ammatillinen peruskoulutus pääsääntöisesti ryhmämuotoisesti. Kaikki tutkintoon johtavat koulutukset päätetään myös yhteiseen päätöstilaisuuteen.

Vantaan ammattiopisto Variassa jokaisessa toimipisteessä on oma opiskelijakunta ja niistä muodostuu Varian opiskelijayhdistys ry (KattoVaria). Opiskelijayhdistyksen tehtävänä on mm. järjestää jäsenilleen koulutusta ja tiedotustoimintaa, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä edistää oppilaitoksen sisäistä yhteistyötä. Opiskelijayhdistystoimintaa koordinoi ohjaava opettaja. Oppilaitos tarjoaa tilat ja varaa resursseja opiskelijakuntatyön organisoimiseen ja ohjaukseen.

KattoVaria voi tuoda Vantaan ammattiopiston kaikkia opiskelijoita koskevia opiskeluun liittyviä asioita nuorisokoulutuksen ja ammattiopiston johtoryhmän käsiteltäväksi. Niissä opiskelijayhdistyksen puheenjohtaja edustaa opiskelijoita. Lisäopetuksen ja tukipalvelujen johtaja toimii oppilaitoksen hallinnon yhdyshenkilönä opiskelijayhdistyksen käsittelyyn tuomien asioiden valmistelussa ja johtoryhmäkäsittelyyn viemisessä.

5 TUTKINNON SUORITTAMISEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN

5.1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisen peruskoulutuksen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma HOPS on opiskelijan yksilöllinen suunnitelma omien opintojen tavoitteista, sisällöstä ja etenemisestä. HOPSiin sisältyvät myös työssäoppimisen tavoitteet, sisällöt ja toteutuminen sekä näyttöjen ajankohdat, toteutus ja arviointi. HOPS laaditaan heti opintojen alkaessa ja sitä täydennetään opintojen aikana yhteistyössä ryhmänohjaajan ja asianomaisten opettajien kanssa.

Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan sisältyy

- opintojen tavoitteet, sisällöt ja eteneminen
- työssäoppimisen tavoitteet, sisällöt ja toteutuminen
- näyttöjen ajankohdat, toteutus ja arviointi.

Opiskelija ja hänen ohjaajansa (opinto-ohjaaja/ryhmänohjaaja/ opettaja/ työssäoppimisen ohjaaja) sopivat HOPSiin sisältyvistä opinnoista ja annettavista näytöistä. Opiskelija sitoutuu suorittamaan suunnitelmassaan sovitut opinnot. Opiskelijan ohjaaja tukee ja ohjaa mahdollisuuksien mukaan opiskelijaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman ja valintojen tekemisessä, seurannassa ja arvioinnissa. HOPSin tekemiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut oppilaitoksen asiantuntijat.

HOPSia laadittaessa on ohjauksellisesti erityisesti huomioitava opiskelija, jolla on ollut perusopetuksessa tai ammatillisen koulutuksen alkaessa opiskeluun tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia. Samoin on huomioitava erityislahjakkuuksia omaava opiskelija ja maahanmuuttajataustainen opiskelija.

5.2 Henkilökohtaistaminen aikuiskoulutuksessa

Aikuisopiskelun henkilökohtaistamisella tarkoitetaan opiskelijan olemassa olevan osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Säädösten mukaan koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen dokumentoidusta henkilökohtaistamisesta.

Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamisessa koulutuksen ja/tai tutkinnon järjestäjä selvittää henkilön osaamisen, opiskelun lähtökohdat ja soveltuvan tutkinnon.

Osaaminen tunnistetaan käyttämällä monipuolisesti alalle soveltuvia menetelmiä. Osaamisen tunnistamisen perusteella arvioidaan, miltä osin henkilölle ehdotetaan osaaminen tunnustettavaksi, miltä osin hänet ohjataan suoraan tutkintosuoritukseen ja miltä osin henkilö ohjataan tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen. Tällöin myös selvitetään henkilölle soveltuva tutkinto tai tutkinnon osa ja suoritusten järjestelyt. Lisäksi siinä selvitetään mahdollisen ohjauksen ja erityisten tukitoimien tarve.

Henkilökohtaistaminen sisältää

- hakeutumisvaiheessa osaamisen, lähtökohdian ja soveltuvuuden selvittämisen
- tutkinnon suorittamisvaiheessa ammattitaidon osoittamistavat sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen
- tarvittavan ammattitaidon hankkimisessa kehittymistavat, menetelmät sekä ympäristöt.

Tutkinnon suorittamisvaiheen henkilökohtaistamisessa noudatetaan tutkinnon perusteissa määriteltyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä sekä ammattitaidon osoittamistapoja. Tutkintosuoritukseksi tai sen osaksi ehdotetaan tunnustettavaksi myös aikaisemmin osoitettu ja arvioijien hyväksymä osaaminen.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon opiskelijan elämäntilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen, todetut oppimistarpeet ja työssä oppimisen mahdollisuudet. Opiskelijalle valitaan soveltuvat koulutuksen järjestämis muodot, oppimisympäristöt, opetus- ja arviointimenetelmät ja ohjaustoimet.

Vantaan ammattiopisto Variassa aikuisopiskelijat etenevät yhdessä määritellyn henkilökohtaistamisprosessin mukaisesti. Henkilökohtaistamisen välineenä käytetään ammatillista kehittymisuunnitelmalomaketta (AKSUa).

5.3 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tavoitteena on välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa sekä tukea opiskelijan yksilöllisiä valintoja. Opetussuunnitelman mukaisen osaamisen tunnustamisen periaatteena ovat opiskelijälähtöisyys, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvoisuus, yksilöllisyys,

joustavuus ja taloudellisuus. Säädösten mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja vaatimuksia vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi osana suoritettavaa perustutkintoa. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa osa tutkinnostaan myös muissa oppilaitoksissa. Opiskelijalle tiedotetaan opintojen alussa ja niiden aikana mahdollisuudesta hakea osaamisen tunnustamista aikaisemmista opinnoistaan ja osaamisestaan.

Osaamisen tunnustamisella voidaan opiskelijalle lukea hyväksi ja korvata tutkinnon pakollisia, valinnaisia tai vapaasti valittavia opintoja. Opiskelija esittää arvioinnin edellyttämän selvityksen opinnoistaan tai osaamisestaan. Jos tunnustettavasta suorituksesta ei ole arvosanaa tai jos vastaavuutta ei voida luotettavasti todeta, järjestetään opiskelijalle mahdollisuus osoittaa osaaminen. Arvioinnissa käytetään vastaavaa arvosana-asteikkoa kuin muussakin arvioinnissa. Tutkinnon osan osa voidaan hyväksyä suoritetuksi ilman arvosanaa, jos muiden suoritusten perusteella voidaan antaa arvosana tutkinnonosasta tutkintotodistukseen. Tutkinnosta toiseen siirtyvälle tai lukion suorittaneelle opiskelijalle tunnustetaan suoritettut yhteiset opinnot ja vapaasti valittavat opinnot. Vapaasti valittavat opinnot voidaan hyväksyä suoritetuksi ilman arvosanaa opiskelijan suostumuksella.

Opiskelijan osaamisen tunnustaminen tehdään sitä erikseen pyydettyäessä. Vantaan ammattiopisto Varian ammatillisessa peruskoulutuksessa hakemus toimitetaan liitteineen opinto-ohjaajalle lukuvuoden ensimmäisen jakson aikana. Muulloin kuin lukuvuoden alkaessa haettavan osaamisen tunnustamisen hakemus tehdään riittävän ajoissa ennen opintojen tai opintokokonaisuuden alkamista. Tunnustettaviin opintoihin ei hyväksytä alle yhden opintoviikon opintoja. Opinto-ohjaaja tekee yhdessä aineen opettajan kanssa esityksen osaamisen tunnustamisesta perusteluineen, jonka perusteella opetusalaohjaaja tekee päätöksen. Opiskelijalle annetaan kirjallinen päätös osaamisen tunnustamisesta.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutuksessa osaamisen tunnistaminen ja ehdotus tunnustamiseksi tehdään tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisen yhteydessä. Osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvissä oikaisupyynnöissä noudatetaan arvioinnin oikaisupyynnöiden menettelytapaa.

6 OPISKELIJAN OHJAUS- JA TUKIPALVELUT

6.1 Ohjaus- ja tukitoiminnan tavoitteet ja järjestäminen

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijaa kokonaisvaltaisesti opintojen eri vaiheissa. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada hänen tarpeisiinsa perustuvaa henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta. Opiskelijalla on myös oikeus saada opiskelussa tai elämäntilanteiden muutoksissa tarvitsemiaan tukipalveluita.

Ohjaus- ja tukitoimien järjestämisessä noudatetaan henkilökohtaista toimintamallia. Sen mukaan jokaisella opiskelijalla on henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja hän saa henkilökohtaista ohjausta. Jokaisella ryhmällä on ryhmänohjaaja, joka lähiohjaajana ohjaa, tukee ja seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opiskelua. Opiskelun alkuvaiheessa opiskelija tarvitsee ohjausta opintoihin, oppilaitokseen ja tulevaan ammattialaan orientoitumisessa. Opiskelun edetessä korostuvat ammatillisen kasvun ja vastuullisuuden ohjaaminen. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ovat myös tärkeitä vaiheita ammatillisessa kehittämisessä ja vaativat ohjausta ja tukea. Opiskelun päättövaiheessa ohjauksessa korostuvat työnhaku, jatko-opinnot ja yleensä tulevaisuuden suunnittelu.

Vantaan ammattiopisto Variassa ammatillisen perustutkinto-opiskelijan ohjaukseen ja tukemiseen osallistuu koko Varian henkilökunta. Kaikki ohjaukseen osallistuvat antavat opiskelijalle tietoa suoritettavista tutkinnoista, opintojen rakenteesta ja sisällöstä, osaamisen tunnustamisesta ja arvioinnista sekä opinnoista, joita he voivat valita oman oppilaitoksen ulkopuolelta. Nuorille järjestettävässä koulutuksessa ohjaus sisältää myös yhteistyötä kotien kanssa. Oppilaitoksen ulkopuolista yhteistyötä tehdään mm. sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen, työvoimahallinnon ja Kelan kanssa.

Periaatteena on, että mitä vaativampaa ohjausta opiskelija tarvitsee, sitä pidemmälle erikoistunutta ohjaushenkilöstöä käytetään. Variassa opinto-ohjaajat suunnittelevat, kehittävät ja koordinoivat oppilaitoksen ohjaustoimintaa. Opinto-ohjaajat ja opettajat edistävät perusopetuksessa olevien oppilaiden tiedon ja kokemusten saamista ammatillisesta koulutuksesta tekemällä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Aikuisten näyttötutkintoihin valmistavassa koulutuksessa ohjauksen pääpaino on henkilökohtaisen ammatillisen kehittämissuunnitelman laatimisessa, sen toteuttamisen ohjaamisessa ja valvonnassa. Opintojen etenemistä seurataan ja mahdollisia tukitoimia suunnitellaan mm. aikuiskoulutustiimeissä ja ryhmäkohtai-

sisä palaverissa. Opiskelijoiden tukipalveluiden tarve selvitetään koulutuksen hakeutumisvaiheessa. Aikuisopiskelijoille järjestetään tarvittaessa myös tukiopetusta, oppimiseen liittyvien ongelmien selvittämistä sekä elämäntilanteeseen ja urasuunnitteluun liittyvää henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Varian ammatillisen peruskoulutuksen ohjaussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin opiskelijan ohjauksen sisältö, tehtävät ja työnjako.

6.2 Opiskeluhyvinvointi

Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen, ja opiskelijahuolto sen osana, ovat osa ohjaus- ja tukipalvelutoimintaa. Vantaan ammattiopisto Varian ohjaustoiminta jäsennetään oppimisen ja opiskelun ohjaukseen, ura- ja elämänsuunnittelun ohjaukseen sekä psykososiaaliseen tukeen.

Psykososiaalinen tuki on opiskelijan hyvinvoinnin tukemista ja koko hänen elämäntilanteensa huomioon ottamista ohjaustilanteissa. Toiminnan tavoitteena on itsetuntemuksen, itsetunnon ja elämäntaitojen kehittyminen. Psykososiaalisen tuen sekä opiskelijoiden kasvun ja kehityksen tukeminen on yhtenä tavoitteena etenkin opiskeluhyvinvointihenkilöstön ja -ryhmän toiminnassa. Opiskeluhyvinvoinnin tavoitteena on paitsi auttaa yksittäistä opiskelijaa ongelmatilanteissa myös kehittää koko oppilaitoksen toimintaa siten, että varhaisen puuttumisen tavoite toteutuu ja että oppilaitoksessa pystytään takaamaan opiskelijoiden hyvinvointi sekä fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen oppimisympäristö.

Opiskeluhyvinvointi perustuu keskeisesti oppilaitoksen perustehtävään eli opetus- ja kasvatustehtävään. Oppilaitoksessa hyvinvointi pohjautuu opiskelijan ja opettajan aitoon vuorovaikutukseen sekä oppilaitosyhteisön myönteiseen ilmapiiriin ja toisista välittämiseen. Yhteisöllisyys tukee oppimista, kasvua ja kehitystä. Opettajan rooli opiskelijan ongelmien havaitsemisessa ja ongelmiin puuttumisessa jo varhaisessa vaiheessa on ensisijainen. Opiskeluhyvinvoinnin tavoitteet otetaan huomioon alakohtaisesti myös opetussuunnitelman tutkintokohtaisissa osissa.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa jokaisella opetusallalla toimii oma moniammatillinen opiskeluhyvinvointiryhmä (OHR). Siihen kuuluvat opetusalaohjaaja ryhmän puheenjohtajana, opinto-ohjaaja, erityisopetuksen vastuupettaja, terveydenhoitaja, kuraattori ja oppilaitospsykologi. Opiskeluhyvinvointiryhmät koostuvat noin kerran kuukaudessa. Kokouksissa käsitellään opiskelija-asioita. Työntekijät ovat vaitiolovelvollisia ja sitoutuneita opiskelijakeskeiseen verkostotyöhön. Kokouksissa käydään myös läpi eri ryhmien tilanteet vuorotellen, jolloin ryhmäohjaaja on mukana oman ryhmänsä osalta.

Opetusaloilla pidetään opintojen edistymisen seurantakokouksia jaksojen arviointien jälkeen. Näiden kokousten järjestäminen ja koollekutsuminen on opinto-ohjaajan vastuulla. Kokoukseen osallistuvat opinto-ohjaajan lisäksi erityisopetuksen vastuupettaja ja kukin ryhmäohjaaja vuorollaan oman ryhmänsä osalta. Ryhmäohjaajan tehtävänä on seurata ryhmänsä opiskelijoiden opintojen edistymistä ja tuoda seurantalpalaverissa opinto-ohjaajalle ja erityisopetuksen vastuupettajalle jo varhaisessa vaiheessa tiedoksi ne opiskelijat, joiden opiskelu ei mahdollisesti etene suunnitelman mukaan. Palaverissa sovitaan siitä kuka selvittelee tilannetta opiskelijan kanssa ja miten opiskelijaa autetaan ja tuetaan jatkossa.

Variassa järjestetään kerran lukukaudessa kaikkien opiskeluhyvinvointiryhmiin osallistuvien henkilöiden yhteinen tapaaminen. Niissä keskustellaan opiskelijan ohjaukseen ja tukemiseen liittyvistä yhteisistä ja yleisistä asioista ja linjauksista, moniammatillisesta yhteistyöstä, kartoitetaan ja arvioidaan opiskeluhyvinvoinnin kokonaistilannetta sekä suunnitellaan tulevaa toimintaa.

Vantaan ammattiopisto Variassa tuetaan erityisopetuksella niitä opiskelijoita, jotka eivät voi tavanomaisen opetuksen keinoin edetä opinnoissaan. Erityisopetuksen tavoitteena on, että opiskelija pystyy kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti omaksuma koulutuksen aikana ne tiedot ja taidot, joita hän tarvitsee ammatissaan. Erityisopetuksella turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva oppiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvaminen. Erityisopetus on suunnitelmallista ja pitkäkestoista tukea opiskelijalle opintojen aikana.

6.3 Erityisopetuksen järjestäminen

Vantaan ammattiopisto Variassa tuetaan erityisopetuksella niitä opiskelijoita, jotka eivät voi tavanomaisen opetuksen keinoin edetä opinnoissaan. Erityisopetuksen tavoitteena on, että opiskelija pystyy kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti omaksuma koulutuksen aikana ne tiedot ja taidot, joita hän tarvitsee ammatissaan. Erityisopetuksella turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva oppiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvaminen. Erityisopetus on suunnitelmallista ja pitkäkestoista tukea opiskelijalle opintojen aikana.

Erityisopetuksen tarve selvitetään kaikilla opiskelijoilla opintojen alkuvaiheessa ja tarvittaessa opintojen edetessä. Opiskelijan erityisopiskelijaksi määrittelyn edellytyksenä on se, ettei opetuksessa tarvittavaa tukea voida järjestää esimerkiksi tukiopetuksena, vaan opiskelijan tarvitsema tuki on suunniteltua ja pitkäkestoista tai oppimisvaikeudet ovat vakavia. Opiskelijan tuen tarpeiden syinä voivat pysyvien vaikeuksien lisäksi olla myös väliaikaiset vaikeudet. Suhteellisen pysyviä syitä ovat lukemisen-, kirjoittamisen ja matematiikan erityisvaikeudet tai laaja-alaiset oppimisen vaikeudet. Erityistä tukea tarvitsee myös opiskelija, jolla on aistivamma tai oppimista vaikeuttavia neurologisia syitä. Tilapäistä tai lyhytaikaista tuen tarvetta voivat aiheuttaa kriisit perheessä, päihdeongelmat, masennus tai muut psykososiaaliset ongelmat.

Vantaan ammattiopisto Varian erityisopetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti integraatioperiaatetta, jossa tukea tarvitsevien opetus järjestetään ensisijaisesti tavallisissa ryhmissä muiden kanssa. Fyysisen integraation lisäksi tavoitteena on sosiaalinen ja yhteiskunnallinen integraatio. Osa erityisopetuksesta järjestetään pienryhmäopetuksena.

Erityisopetuksen toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö. On tärkeää, että eri osapuolet tekevät yhteistyötä ja tukevat toistensa työtä. Yhteistyön avulla pystytään ottamaan opiskelijan yksilöllisyys ja hänen elämäntilanteensa entistä enemmän huomioon. Työn- ja vastuunjaon avulla jokainen tietää oman vastuunsa sekä toisten vastuut opiskelijan ohjauksessa ja tukemisessa.

Erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtaista opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), joka on yleensä voimassa koko opiskelun ajan tai niin kauan, että erityisiä tukitoimia ei enää tarvita. Suunnitelmassa määritellään yksilölliset oppimisen tavoitteet, tarvittavat tukitoimet ja mahdollinen mukauttamisen tarve. Suunnitelmaa seurataan ja tarkennetaan lukukausittain. Tarkemmat ohjeet erityisopetuksen toteuttamisesta on Vantaan ammattiopiston erityisopetuksen suunnitelmassa.

Aikuiskoulutuksessa erityisopetuksen tarpeen selvittämisessä, erityisopiskelijaksi määrittelemisessä ja erityisopetuksen suunnittelussa noudatetaan samoja periaatteita kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa. Erityisopetuksen toteuttamissuunnitelma liitetään osaksi ammatillista kehityssuunnitelmaa.

7 AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS (AMMATTISTARTTI)

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, ammattistartti, on tarkoitettu opiskelijoille, joiden perustiedot ja -taidot, oppimisvalmiudet ja valmiudet ammatillisiin opintoihin siirtymiseen vaativat kehittymistä. Lisäksi se on tarkoitettu opiskelijoille, joilla ei ole käsitystä ammatinvalinnastaan. Ammattistarttikoulutus on laajuudeltaan 20-40 opintoviikkoa. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka voi sisältää työelämään ja koulutukseen tutustumista, opiskelija- ja elämänhallintataitojen kehittämistä sekä ammatillisia opintoja ja työssäoppimista. Se voi sisältää myös opiskelijan perusopetuksessa hankkimien tietojen täydentämistä. Opiskelijan kanssa laaditaan ammattistarttiopintojen lopussa opintoihin tai työelämään siirtymistä koskeva jatkosuunnitelma. Tavoitteena on, että ammattistartin jälkeen jokaisella opiskelijalla on sekä suunnitelma jatko-opinnoista että valmiudet aloittaa ne.

Vantaan ammattiopisto Variassa ammattistarttia varten on erillinen opetussuunnitelma. Siinä kiinnitetään erityistä huomiota koulutustakuun toteutumiseen ja opiskelijoiden mahdollisuuteen tutustua Varian koulutustarjonnassa olevien alojen tarjoamiin työtehtäviin sekä niissä vaadittavaan osaamiseen. Lisäksi siinä otetaan huomioon opiskelijoiden yksilölliset opiskelu- ja elämänhallintataitojen kehittymistarpeet.

8 MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS

Yleistä

Maahanmuuttajien opetusjärjestelyt koskevat niitä opiskelijoita, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Opetusjärjestelyt perustuvat maahanmuuttajia koskevaan lainsäädäntöön, opetushallituksen määräyksiin ja ohjeisiin sekä Vantaan kaupungin hyväksymään kotoittamisohjelmaan.

Maahanmuuttajille	
•	Kielitaidon testaus
•	Ohjausta sopivan opiskelupaikan löytämiseksi
•	Mava-koulutus
•	Suomi toisena kielenä opetus
•	Maahanmuuttaja-opinto-ohjaajan palvelut

Kielikoe

Kaikki yhteishaussa Vantaan ammattiopistoon hakevat, muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvat kutsutaan yhteiseen kielikokeeseen. Koe koostuu kuullun ymmärtämisestä, luetun ymmärtämisestä, tekstin tuottamisesta sekä rakenne ja sanasto -kokeesta. Lisäksi jokaisen hakijan kanssa käydään henkilökohtainen ohjauskeskustelu. Mikäli kielikokeen tulos on hylätty, opiskelijalla ei ole mahdollista päästä opiskelemaan ammatilliseen koulutukseen. Tällöin hänet ohjataan hakeutumaan ammatilliseen koulutukseen valmistavaan koulutukseen tai esimerkiksi kielikurssille.

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, Mava

Vantaan ammattiopisto Variassa järjestetään maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta. Maahanmuuttajat ohjataan Mava-koulutukseen, mikäli heidän kielitaitonsa ei ole ammatillisiin opintoihin riittävä (kielitaitotaso 3). Mava koulutus ei kuulu yhteishakuun, vaan sinne hakeudutaan suoraan oppilaitoksen erillisessä haussa. Koulutus on laajuudeltaan 20-40 opintoviikkoa. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa riittävän suomen kielen taidon ja opiskeluvalmiudet ammatillisessa koulutuksessa opiskelemiselle.

Valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma sisältää suomen kielen, yhteiskuntatiedon, matematiikan ja ammattiaineiden opintoja. Koulutuksen aikana opiskelijalla on mahdollisuus tutustua eri alojen työpaikkoihin.

Suomi toisena kielenä opetus

Maahanmuuttajien suomen kielen hallinta ja oman äidinkielen taito vaihtelevat, minkä vuoksi etenkin kielten opinnoissa voidaan käyttää erityisiä opetusjärjestelyjä. Opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, voidaan vapauttaa toisen kotimaisen kielen opinnoista, jos hän ei aikaisemmin ole opiskellut tätä ainetta.

Suomi toisena kielenä opetuksen järjestäminen on maahanmuuttajataustaiselle opiskelijalle ensiarvoisen tärkeää. Vantaan ammattiopistossa opiskelija voi joustavasti yhdistää ja jakaa kaikki äidinkielen ja toisen kotimaisen kielen tutkinnon osiin varatut opintoviikot (5 ov) suomi toisena kielenä -opintoihin, oman äidinkielen opintoihin ja toisen kotimaisen kielenopintoihin. Jos suomi ei ole opiskelijan äidinkieli, hänen suomen kielen opintojaan on arvioitava suomi toisena kielenä -tavoitteiden mukaisesti myös siinä tapauksessa, että hänelle ei ole erikseen järjestetty suomi toisena kielenä -opetusta. Kuitenkin opiskelija voidaan arvioida äidinkielen (suomi/ruotsi) tavoitteiden mukaan, jos hänen suomenkielen taitonsa arvioidaan olevan äidinkielen tasoinen. Oman äidinkielen opetuksen maahanmuuttajataustainen opiskelija voi halutesaan valita esimerkiksi aikuislukioista tai Vantaan Aikuisopistosta.

Maahanmuuttajien ohjaus- ja tukipalvelut

Vantaan ammattiopisto Variassa toimii nuorten ammatillisessa peruskoulutuksessa maahanmuuttajien ohjaukseen erikoistunut opinto-ohjaaja. Hän auttaa mm. kotoutumiseen ja kulttuuriin liittyvissä erityiskysymyksissä.

9 OPISKELIJAN ARVIOINTI

Arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä itsearvioinnin kehittymistä. Arvioinnilla myös motivoidaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamiseen ja tuetaan opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä sekä kasvua ammatti-ihmisenä. Arviointi tuottaa tietoa myös opiskelijan osaamisesta hänelle itselleen, opettajille ja työnantajille sekä jatko-opintoihin pyrkimistä varten.

Opiskelijoille ja arviointiin osallistuville tiedotetaan arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta opintojen alussa. Arviointi on monipuolista ja siinä otetaan huomioon opiskelijan mahdolliset lukemis- ja kirjoitusvaikeudet niin, että hänellä on mahdollisuus osoittaa osaamisensa muutenkin kuin kirjallisesti. Muun kuin ammatillista koulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lain mukaisessa koulutuksessa opiskelijan arvioinnissa noudatetaan ko. koulutusta koskevan viranomaisen määräyksiä.

9.1 Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa

Opiskelijan arviointi on kriteeriperustaista ja se kohdistuu oppimiseen ja osaamiseen. Opiskelijan oppimista ja osaamista verrataan aina joko ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin tai ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien (yhteiset opinnot) tavoitteisiin sekä niiden pohjalta laadittuihin arviointikriteereihin. Opiskelijoiden oppimista ja osaamista arvioidaan koko koulutuksen ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan myös itse tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella.

- Opiskelijan arviointi
- Ohjaa, kannustaa ja motivoi
 - Tuottaa tietoa oppimisesta ja osaamisesta
 - Arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä ja muulla arvioinnilla
 - Tutkinnon osan lopullisesta arvostuksesta päättää tutkinnon osasta vastaava opettaja tai opettajat

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opiskelijan oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etene- misestä. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyvin suorituksiin tuomalla esille opiskelijan vahvuudet.

Niiden avulla tuetaan ja motivoidaan opiskelijaa ammattitaitovaatimusten tai tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehitetään opiskelijan itsearviointitaitoa. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelu- suunnitelmaan.

Osaamista arvioidessa arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen ammattitaitovaati- musten tai tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opiskelumenetelmiin ja tukevat opiskelijan oppimista. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa monipuolisesti ja arvioida myös itse osaamistaan.

Ammatillisten tutkinnon osien ammattitaito arvioidaan tutkintojen perusteiden mukaan ammattiosaamisen näytöllä ja muulla osaamisen arvioinnilla. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään se, mitä kunkin tutkinnon perusteissa on määrätty. Näyttöjen suunnittelua ja toteuttamista varten koulutuksen järjestäjä on asettanut monialaisen toimielimen, johon kuuluu koulutuksen järjestäjää, opettajia ja opiskelijoita sekä asianomaisten alojen työ- ja elinkeinoelämää edustavia jäseniä. Säädösten mukaan toimielin hyväksyy koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman osana olevat suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen to- teuttamisesta ja arvioinnista, valvoo näyttötoimintaa sekä päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista. Lisäksi toimielin käsittelee opiskelijan arviointia koskevat oikaisuvaatimukset.

Vantaan ammattiopisto Variassa järjestetään ammattiosaamisen näyttöjä oppilaitoksen tiloissa, oppilaitok- sen työmailla ja työpaikoilla. Näytöt suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyönä. Arvioinnin jakaantuminen ammattiosaamisen näyttöihin ja muuhun arviointiin kuvataan ope- tussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa. Menettelyt ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista kuvataan näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelmassa.

Vantaan ammattiopisto Variassa käytetään muuna arviointina kokeita, jatkuvaa näyttöä, projekti- ja har- joitustöitä sekä työssäoppimisen arviointia. Tarvittaessa voidaan käyttää myös muita luotettavia menetel- miä. Ne voivat olla myös ammattiosaamisen näytön osanäyttöjä. Muun arvioinnin toteuttaminen määritel- lään tutkinnonosittain opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa.

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden oppimistulosten arviointi toteutetaan ensisijaisesti opetussuunni- telmien perusteiden mukaisesti. Mikäli opiskelija ei yllä opetussuunnitelman perusteiden tyydyttävän ta- voitteiden mukaiseen osaamiseen, opiskelijan arviointi voidaan mukauttaa lukuun ottamatta sosiaali- ja terveysalan lääkehoito-osaamista. Tarkemmat ohjeet ja menettelytavat erityistä tukea tarvitsevien opiske- lijoiden arvioinnista on Vantaan ammattiopiston erityisopetuksen suunnitelmassa.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden ja kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoiden oppimistulokset arvioidaan yleen- sä samalla tavalla kuin muidenkin opiskelijoiden. Opiskelijan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito tulee kuitenkin ottaa huomioon arvioinnissa. Jos maahanmuuttajaopiskelijan opiskelu on järjestetty toisin, niin että häneltä jää arvioimatta opintokokonaisuuksia, hänelle voidaan tästä huolimatta antaa tutkintotodis- tus. Tällöin tutkintotodistukseen tulee merkintä opiskelijan opetukseen osallistumisesta ja tuntimäärä. Näin voidaan menetellä vain aloilla, joilla siitä ei aiheudu ongelmia työelämässä.

9.2 Opiskelijan arviointi aikuiskoulutuksessa

Tutkintoon valmistavassa koulutuksessa oppimista ja osaamista arvioidaan tutkinnon osittain. Myös tietopuolisen koulutuksen yhteydessä tehtävät opintosuoritukset arvioidaan.

Näyttötutkintoina suoritettavien tutkintojen tutkintosuoritusten arviointiehdotukset tehdään kolmikantaperiaatteella. Siinä työelämän sekä koulutuksen järjestäjän edustajat kolmikantaisesti arvioivat, miten tutkinnon suorittaja osoittaa osaavansa tutkinnon perusteissa edellytetyn ammattitaidon. Yksittäisten osanäyttöjen arviointi voidaan tehdä poikkeustapauksissa myös ilman kaikkien osapuolien läsnäoloa, kuitenkin niin, että tutkinnon osan lopullinen arviointiehdotus tehdään kolmikantaperiaatteella. Ammattitaidon arvioinnissa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Arviointiaineistoa kerätään monipuolisesti ja useista lähteistä.

Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Allekirjoitettu arviointipöytäkirja tai useiden tutkinnonosien arviointiyhteenveto toimii arviointiesityksenä tutkintotoimikunnalle.

Näyttötutkintona suoritettavien ammatillisten perustutkintojen arvioinnissa noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen arvioinnin kohteita ja kriteerejä. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot arvioidaan kunkin tutkinnon perusteissa määriteltyjen kriteerien mukaisesti asteikoilla hyväksyty/hylätty.

Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta.

9.3 Arvosanasta päättäminen

Ammatillista perustutkintoa suorittavalle opiskelijalle tai tutkinnon suorittajalle annetaan arvosana kaikista tutkinnon perusteiden mukaisista tutkinnon osista, myös ammatillisiin opintoihin (90 ov) kuuluvista muista valinnaisista tutkinnon osista ja ammatillista osaamista syventävistä tutkinnon osista. Tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Tutkinnonosan arvosanaa määrittäessä ei opintosuorituksia tai niistä annettuja arvosanoja lasketa mekaanisesti yhteen, vaan arviointi on laadullista eli opiskelijan suorituksia verrataan ammattitaitovaatimuksiin ja niiden kriteereihin.

Kaikista tutkinnon perusteiden mukaisista ammattitaitoa täydentävistä tutkinnonosista (20 ov) on annettava arvosanat, sillä niillä saattaa olla merkitystä jatko-opintoihin pyrittäessä. Mikäli ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia on opiskeltu lisäksi vapaasti valittavien opintojen yhteydessä, ne voidaan yhdistää ammattitaitoa täydentävien tutkinnonosien arviointiin. Tällöin yhteisten opintojen laajuus voi ylittää 20 ov. Vapaasti valittavat opinnot voidaan arvioida opiskelijan suostumuksella arvosanalla hyväksyty.

Arvosana asteikolla T1-K3 annetaan ammattiosaamisen näytöistä ja kaikista tutkinnon osan arvosanaan oleellisesti vaikuttavista opintosuorituksista. Kokeiden, harjoitustöiden, jatkuvan näytön, työssäoppimisen ja osanäyttöjen arviointi voidaan toteuttaa asteikolla hyväksyty, jos niillä varmistetaan vähimmäisosaaminen tai jos niillä ei ole oleellista merkitystä tutkinnon osan arvosanan määräytymisessä. Arvosanan määrittäminen kuvataan tutkinnonosakohtaisesti opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijan opintosuoritusten ja osaamisen arvioinnista päättää arviointien opintojen opetuksesta vastaava opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Työssäoppimisen arvioinnista päättävät opetuksesta vastaava opettaja ja työpaikkaohjaaja yhdessä.

Ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnista päättävät toimielimen määräämät opettajat ja työelämän edustajat yhdessä tai erikseen. Ammattiosaamisen näyttöjen arvosana päätetään aina arviointikeskustelussa, johon osallistuu opettaja ja toimielimen päätösten mukaisesti, opiskelija ja työelämän edustajat. Opettaja vastaa arviointikeskustelun toteuttamisesta, siinä esiin tulleiden asioiden dokumentoinnista ja arvosanan määrittämisestä toimielimen hyväksymän näyttösuunnitelman mukaisesti.

Näyttöjen arvioinnissa käytettävän arviointimateriaalin keräämiseen ja dokumentointiin osallistuvat opiskelijat, opettajat ja työelämän edustajat toimielimen päätösten mukaan. Ammattiosaamisen näytön arvioinnin perustelut on aina kirjattava. Tutkinnonosan lopullisen arvosanan päättää tutkinnon osasta vastaava opettaja tai opettajat.

Aikuiskoulutuksen opintojen arvioinnista päättää opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä ja työssä oppimisen jaksoilla työelämän edustaja. Koulutuksen järjestäjä päättää tietopuolisten opintojen ja

työpaikalla tapahtuvan koulutuksen arviointien yhdistelmästä. Näyttötutkintoina suoritettavissa tutkinnoissa lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun osaamisen tunnustamisesta sekä arvioinnin ja tutkintosuorituksen hyväksymisestä tekee tutkintotoimikunta.

9.4 Arvioinnin oikaisu ja opintosuoritusten uusiminen

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta opinto-, näyttö- ja tutkintosuoritukseensa. Opinto-, näyttö- ja tutkintosuoritukseensa arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua rehtorilta tai arvioinnin suorittaneelta opettajalta taikka muulta arvioinnista päätöksen tehneeltä henkilöltä. Oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin opiskelijalla on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan tietoonsa. Oppisopimuskoulutuksessa pyyntö tehdään työpaikalla tapahtuvan koulutuksen arvioinnista työnantajalle.

(L 601/2005)

Vantaan ammattiopisto Variassa ammatillisessa peruskoulutuksen opiskelijoiden opintosuoritusten ja osaamisen arvioinnin oikaisua haetaan suullisesti tai kirjallisesti arvioinnin tehneeltä henkilöltä tai rehtorilta 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisestaan. Mikäli opiskelija on tyytymätön saamaansa päätökseen, voi hän hakea kirjallisesti arvioinnin oikaisua toimielimeltä 14 päivän kuluessa aikaisemman päätöksen tietoon saattamisesta. Arvioinnin oikaisupyyntöjen käsittelyssä esittelijänä on rehtori tai opetuslajohdaja riippuen siitä, kumpi on osallistunut aikaisempaan päätökseen, johon toimielimelle oikaisupyynnön tehnyt opiskelija on ollut tyytymätön. Toimielin voi edellyttää arvioinnin uusimista, mutta ei voi muuttaa arvosanoja tai muita arviointipäätöksiä.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevilla opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa hylätyt opintosuoritukset kaksi kertaa. Hyväksytyt opintosuorituksen arvosanaa he voivat korottaa yhden kerran. Hyväksytyt opintosuorituksen arvosanan korottamiseksi opiskelija tekee arvosanan korottamispyynnön 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisesta. Arvosanan korottamismahdollisuus järjestetään pääsääntöisesti lukujärjestyksen mukaisesti.

Oppisopimuskoulutuksessa arvioinnin oikaisupyyntö pyyntö tehdään työpaikalla tapahtuvassa koulutuksessa työnantajalle. Tietopuolisten opintojen arvioinnin sekä arviointien yhdistelmän osalta noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen arvioinnin oikaisukäytäntöjä.

Näyttötutkinnon suorittaja voi pyytää arvioinnin oikaisua kirjallisesti 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisesta tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen tutkinto kuuluu. Arviointitieto katsotaan saadun 7 päivän kuluessa arviointipäätöksen lähettämisestä. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

Näyttötutkinnon suorittajalla on mahdollisuus tutkintosuorituksen täydentämiseen yhden kerran ilman lisäkustannuksia. Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sekä muun oppilaitoksessa tapahtuvan aikuis-koulutuksen opintosuorituksen uusimisessa ja arvosanan korottamisessa noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen uusintamenettelyä.

9.5 Todistukset

Tutkintotodistuksen antaa ammatillisessa peruskoulutuksessa oppilaitos. Opiskelijalle, joka on suorittanut hyväksytysti ammatilliseen perustutkintoon kuuluvat opinnot ja ammattiosaamisen näytöt, annetaan tutkintotodistus. Se sisältää päättö- ja näyttötodistuksen. Lisäksi hänelle annetaan opintosuoritusote. Tutkintotodistuksen asiakirjamallissa ja sisällössä noudatetaan tutkinnon perusteita ja Opetushallituksen ohjeita.

Opiskelijalle, joka ammatillisessa peruskoulutuksessa ei ole suorittanut koko tutkintoa, annetaan pyynnöstä todistus suoritetuista tutkinnon osista ja opinnoista, ammattiosaamisen näytöistä ja aikaisemmin hankitusta osaamisesta. Siihen merkitään arvosanojen lisäksi myös sellaisiin tutkinnon osiin osallistuminen, joista opiskelija ei ole vielä saanut arvosanaa, sekä tieto siitä, mitä suorituksia tutkintotodistuksen saaminen opiskelijalta edellyttää. Todistuksen liitteeksi kirjoitetaan kuvaus ammattipätevyydestä, joka hänellä on suoritettujen tutkinnonosien perusteella.

Näyttötutkintona suoritettaessa tutkintotodistuksen antaa tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus annetaan, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu. Tutkinnon osan suorituksesta annetaan todistus pyydettyä.

Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla opiskelijalla annetaan opintosuoritusote. Oppisopimusopiskelijalle annetaan todistus osallistumisesta oppisopimuskoulutukseen.

Opiskelijalle annetaan pyydettyä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen liite tai tutkintotodistus englanniksi, ruotsiksi tai saksaksi. Opiskelijan erotessa oppilaitoksesta kesken opintojen hänelle annetaan erotodistus, johon merkitään suoritettavat opinnot ja ammattiosaamisen näytöt arvosanoineen.

10 HENKILÖSTÖN AMMATTIT AidON KEHITTÄMINEN

Vantaan ammattiopisto Varian toiminnan tavoitteena on, että opiskelijat valmistuvat oman alansa osaaviksi ammattilaisiksi ja kehittyvät elämän hallintaa ja elinikäisen oppimisen taitoja omaaviksi yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi.

Oppilaitoksessa toimii henkilöstön osaamisen kehittämistiimi, jonka jäseniä ovat Varian apulaisrehtori, talouspäällikkö, kehittämispäällikkö sekä opetusalojohtajien, opintosihteerien, toimiston edustajien sekä opettajien ja muun henkilökunnan edustajat. Toimintaa koordinoi apulaisrehtori. Henkilöstön toiminnan ja osaamisen kehittäminen perustuu oppilaitoksen ydinprosesseihin ja henkilöstön osaamisen nykytason määrittelyyn suhteessa tavoitteisiin. Henkilöstön keskeisiä osaamisalueita ovat pedagoginen pätevyys, oman ammattialan sisällön hallinta ja erilaisten opiskelijoiden huomioiminen opetuksessa sekä tieto- ja viestintätekniikan hallinta.

- Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen
- Pedagoginen pätevyys
 - Pedagoginen täydennyskoulutus
 - ammattialan sisällön hallinta
 - Tulos- ja kehittämiskeskustelut
 - Työnohjaus

Vantaan kaupungin linjauksen mukaisesti jokainen henkilöstön jäsen käy vuosittain tulos- ja kehityskeskustelun esimiehensä kanssa. Variassa tulos- ja kehityskeskustelut voidaan käydä joko tiimikohtaisesti tai henkilökohtaisena keskusteluna. Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on oikeus henkilökohtaiseen keskusteluun esimiehensä kanssa. Kehityskeskusteluissa käsitellään työn tulokset, tulevat tehtävät ja tavoitteet sekä osaamis- ja kehittämistarpeet ja suunnitelmat. Tiimikohtaisissa keskusteluissa osaamista tarkastellaan koko tiimin osaamisen näkökulmasta, jolloin pohditaan mitkä ovat tiimin keskeiset osaamisalueet, minkälaisista osaamista tiimiin täytyy hankkia sekä sovitaan miten osaamista kehitetään ja täydennetään kunkin tiimin jäsenen kohdalla.

Opettajien ja muun henkilöstön oman ammattialan osaamista kehitetään oppilaitoksen kehittämistavoitteiden mukaisesti työelämäjaksoilla ja osallistumalla erilaisiin projekteihin ja hankkeisiin. Niiden tavoitteena on ammatillisten opettajien työelämävalmiuksien ylläpitäminen ja kehittäminen tarpeita vastaavaksi. Oppilaitos tukee muodollisesti epäpätevien opettajien pedagogista koulutustautumista ja muiden opettajien täydennyskoulutusta työjärjestelyin, jotka mahdollistavat heidän osallistumisensa koulutukseen.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opetusryhmien heterogeenisuus edellyttää opettajilta kykyä ottaa huomioon opiskelijoiden erityisosaamisen alueet, oppimisvaikeudet ja opiskelijoiden erityisen tuen tarve. Opettajilta edellytetään myös kykyä tukea ja ohjata erityisen hyvin menestyviä opiskelijoita. Vantaan ammattiopisto Varia tukee ja kannustaa opettajia hakeutumaan erityisopettajakoulutukseen ja erityispedagogiikan jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Vantaan ammattiopiston Varian henkilöstöllä on vuosittain kolme yhteistä suunnittelu/koulutuspäivää. Koulutuspäivien teemat valitaan vuosittain siten, että ne tukevat yhteisten tavoitteiden saavuttamista sekä eri opetusalojen ja toimipisteiden sekä henkilöstöryhmien välistä yhteistoimintaa. Lisäksi jokaisella opetusalalla on vähintään kaksi opetusaloista suunnittelu/koulutuspäivää lukuvuosittain. Henkilöstön yhteistoiminnan lisäämiseksi sekä tiimitoiminnan mahdollistamiseksi Variassa on sovittu yhteinen YT-aika.

11 KOULUTUKSEN ITSEARVIOINTI

- Itsearviointin välineitä ovat
- tuloksellisuusrahoitus
 - tasapainotettu tuloskortisto
 - opiskelijapalautteet
 - työnantajapalautteet
 - opettajien kyselyt
 - toiminnan laadun arviointi
 - nuorten ammattiosaamisen näyttöjen arviointi.

Vantaan ammattiopisto Variassa on tavoitteena oppilaitoksen toiminnan jatkuva kehittäminen asiakaslähteisesti ottaen huomioon sekä opiskelijoiden että ympäröivän elinkeinoelämän tarpeet. Arvioinnin tavoitteena on ajantasaisen ja luotettavan tiedon hankkineen oppilaitoksen toiminnan kehittämisen ja strategisen suunnittelun työvälineeksi. Oppilaitoksen laadun ja strategisen kehittämisen perustana on koko henkilöstön sitoutuminen ja innostus toiminnan kehittämiseen.

Varian laatutyötä ja strategista suunnittelua ohjaa oppilaitoksen johtoryhmä ja sen käytännön toteuttamisesta vastaa kehittämisspäällikkö yhdessä oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa. Varian strategisten tavoitteiden saavuttamisen seurannassa käytetään tasapainotettuihin tuloskortteihin (BSC) perustuvaa arviointia, jota käyttävät kaikki Vantaan kaupungin tulosyksiköt.

Strategiset tavoitteet, kriittiset menestystekijät ja suorituskykymittaristo määritellään vuosittain. Toiminnan laatua arvioidaan koko toimintajärjestelmää koskevalla itsearvioinnilla, joka perustuu EFQM -laatu-palkintoperusteisiin. Itsearviointiin osallistuvat oppilaitoksen johtoryhmä ja opettajien ja muun henkilöstön edustajia eri opetusaloilta. Arvioinnin perusteella kullekin toimintavuodelle määritellään toiminnan keskeiset kehittämiskohteet, joille laaditaan toteuttamissuunnitelma ja nimetään toteuttamisesta vastaava henkilö.

Koulutuksen ja opetuksen laadun sekä opiskelijoiden tyytyväisyyden arvioinnissa käytetään INKA, OPAL ja AIPAL -opiskelijapalautejärjestelmää, jonka avulla kerätään mahdollisimman monipuolista ja kattavaa tietoa oppilaitoksen, opettajien että opiskelijoiden toiminnasta.

Oppisopimuskoulutuksessa koulutuksen arviointia tehdään puolivuositain siihen tarkoitettulla arviointilomakkeella. Arvioinnissa opiskelija ja työpaikkaohjaaja arvioivat yhdessä työssä oppimisen ja tietopuolisten opintojen toteutumista, ammattitaidon kehittymistä sekä oppisopimuskeskuksen palveluja asteikolla 1-5. Lisäksi on mukana sanallista arviointia eri osa-alueilta. Oppisopimuspalvelut käyttää arviointiaineistoa koulutuksen ja oman toimintansa kehittämiseen.

Henkilöstön työtyytyväisyyden ja hyvinvoinnin arvioimisessa käytetään Vantaan kaupungin joka toinen vuosi tekemää henkilöstökyselyä ja Kunta10 kyselyä, joka toteutetaan joka neljäs vuosi. Henkilöstön hyvinvoinnista ja työviihtyvyydestä kerätään tietoa myös esimiesten kanssa käytävissä tulos- ja kehittämisseskusteluissa.

Neuvottelukuntien, tutkintotoimikuntien, ohjausryhmien sekä työelämän edustajilta kerätään jatkuvaa palautetta myös muun työn ohessa.

Eri arvioinneista saatuja tuloksia käytetään laadittaessa oppilaitoksen toiminnan kuvausta ja määriteltäessä oppilaitoksen strategisia tavoitteita ja kehittämisen painopistealueita. Itsearvioinnin toteuttamisen vuosittainen suunnitelma on määritelty tarkemmissa ohjeissa.